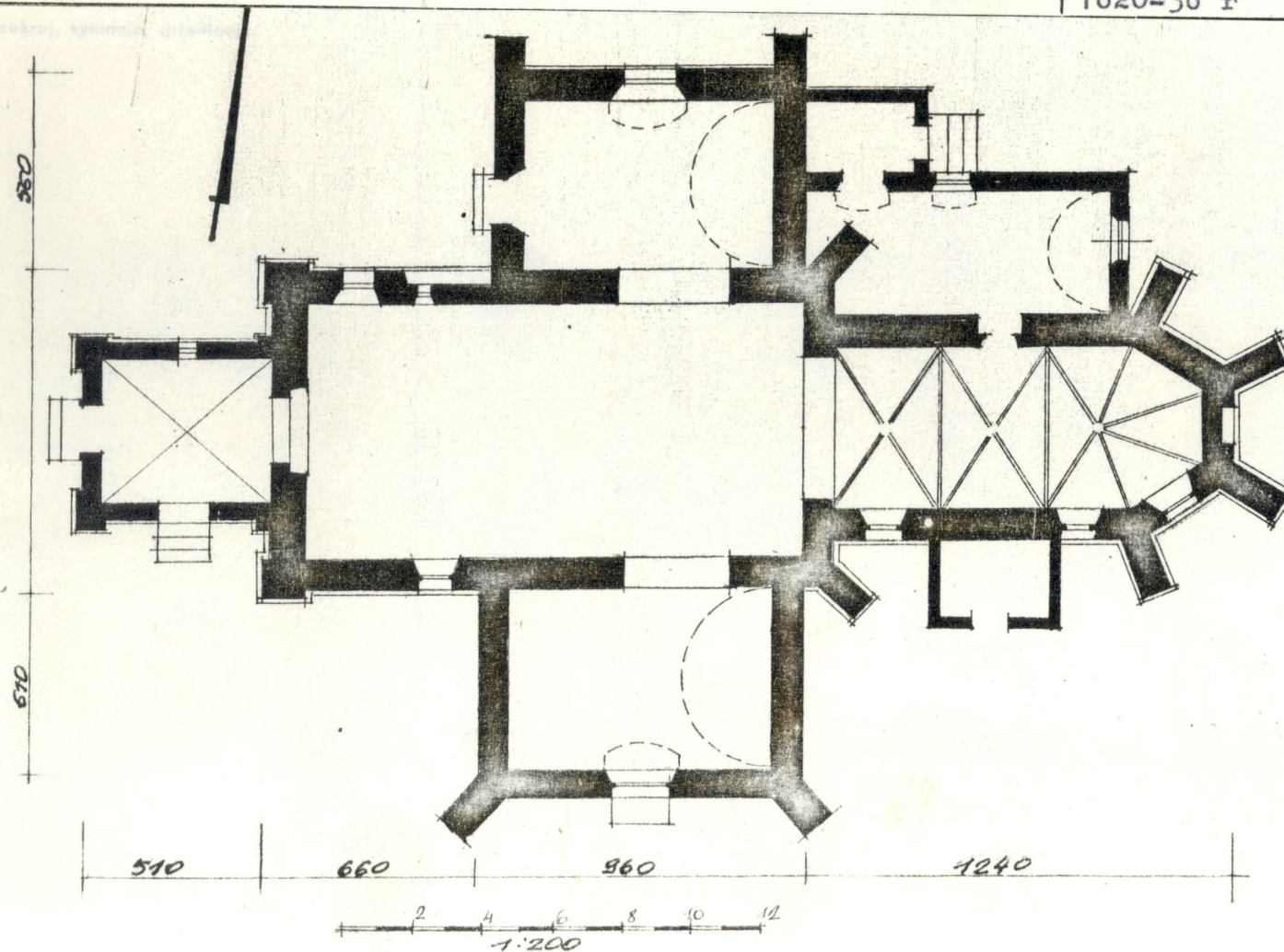

1. Obiekt 82/1
KOŚCIÓŁ P.W. NAJŚWIĘTSZEJ MARIII PANNY

2. Czas powstania
I poł. XII w,
I poł. XIII w,
1620-36 r

3. Miejscowość
GOŻLICE

11. Zdjęcia rzut, p

4. Adres
Gozłice nr 44
gm. Klimontów
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
Tarnobrzeg
województwo
gmina Klimontów
pow. SANDOMIERZ

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
województwo Kielce
powiat Sandomierz

8. Właściciel i jego adres
Parafia rzym.-kat.
w Gozlicach

9. Użytkownik i jego adres
J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr 84/A data 20.05.1977
18/A z 20.01.1966

Wzniesiony w I poł.XIII w /1134r/ przez Piotra Dunina syna Włosta. Uszkodzony w 1241 r i w 1259 r w czasie najazdów Tatarów. Odbudowany i rozbudowany ok.1620-36 po- przez dodanie kaplic, zakrystii, zniszczono wieże. Odnowiony w 1879r Spalony w r.1915. Odbudowany po 1920 roku z odwołaniem wątku romańskiego. Powtórnie spalony w 1945 r./dachu i wyposażenie/.Odbudowany w latach 1946-48. Wnętrze restaurowane w 1974 r.Posadzka fundowana w 1904r przez Józefa Postka. Ołtarz główny fundacji Prałata Włazleckiego.w 1871 r. Ołtarze boczne odnowione w 1927r przez Ks.Grzybowicza.

romańska - nawa, ściana tęczowa, fragmenty prezbiterium,

gotyckie - prezbiterium, przedłużone w XVI wieku

barokowe - fasada, kruchta, kaplice

- Sytuacja - Kościół położony na środku cmentarza przykościelnego, zwrócony fasadą na zachód, prezbiterium na wschód. Przed fasadą, tuż przy ogrodzeniu drewniana dzwonnica, od strony południowej figura Matki Boskiej i drewniany krzyż. Cmentarz półkolisty od zach, zamknięty linią prostą od wsch. Ogrodzony murem z łupków kamiennych. Przy murze drzewa. Poza murem od strony wsch plebania, od płd organistówka. Wejście główne przez bramę od zachodu, boczne od płd i wsch.
- Materiał i konstrukcja. Ściany z kamienia ciosanego na zaprawie wapiennej. W większości tynkowane z zewnątrz i wewnątrz. W prezbiterium sklepienie ceglano-krzyżowo-żebrowe ze zwornikami, tynkowane. W nawie głównej strop belkowy, drewniany. W kaplicach i zakrystii sklepienie kolebkowe, w kruchcie kolebkowo-krzyżowe. Wieżba dachowa drewniana, krokwiowo-stolcowa, niezabytkowa. Dach kryty blachą nieocynkowaną. We wnętrzu: posadzka z szarego i czerwonego piaskowca. Portale z szarego piaskowca. Dokoła kościoła drewniane boazerie. Chór muzyczny drewniany, zawieszony na grubej belce, schody na chór drewniane, jednobiegowe, typu drabiniastego. Okna ostrołukowe, półkoliście zwieńczone, prostokątne, wszystkie rozglifione. Ramy okienne drewniane, dwu i jednoskrzydłowe, wielopolowe, część z nich z metalowymi kratami. Drzwi prostokątne, drewniane, dwu i jednoskrzydłowe, zawieszone na żelaznych pasowych zawiasach, z zewnątrz oklepkowane na jodełkę.
- Rzut: wieloczęłkowy, orientowany z podkreśleniem osi głównej. Złożony z wydłużonego prostokąta nawy głównej do którego przylega prawie o połowę węższe prezbiterium. Dwie prostokątne kaplice po bokach oraz niewielka prostokątna kruchta od zach. Prezbiterium wydłużone, zamknięte trójbocznie, wzdłuż płu boku zakrystia przed którą niewielki wiatrołap, Z drugiej strony prezbiterium prostokąt stacji "trafo".
- Bryła: jednokondygnacyjna, niepodpiwniczona, mocno rozcłonkowana. Tworzy ją dominujący prostopadłościan nawy głównej nakryty dachem dwuspadowym, Prezbiterium nieco niższe, z dachem niższym, mniejsz m i stosownie do rzutu pięciopółaciowym. Kaplica płd równa wysokością nawy, nakryta płaskim dachem namiotowym z wysoką latarnią. Kaplica płu o jedno trzecią niższa od nawy. nakryta płaskim namiotowym dachem z latarnią. Jeszcze niższe od niej zakrystia i kruchta. Nad zakrystią dach pulpitowy, nad kruchtą dwuspadowy. Ten ogólny efekt rozbicia dodatkowo wzmacniają skarpy prezbiterium i kaplic, magazynek przy prezbiterium i wiatrołap przy zakrystii.
- Elewacje: bardzo różnorodne, rozcłonkowane przybudówkami, zróżnicowane materiałem, wielkością i krojem okien, posiadaniem lub brakiem cokołu, gzymsiem wieńczącym. Fasada jednoosiowa, z wysokim dekoracyjnym szczytem oraz niską kruchtą na osi. Po bokach pilastry w wielkim porządku dźwigają mocno profilowany gzyms wieńczący. W szczycie na osi płycina, po jej bokach pilastry podtrzymują zgierowane na ich osiach "belkowanie", w którym dominuje profilowany gzyms. Na "belkowaniu" trójkątny ogzymsowany szczytek. Między gzymsiem wieńczącym a belkowaniem nad płyciną płaska ściana której brzegi uformowano na kształt wolutowych spływów. Płycina głęboka, oprofilowana, prostokątna w pionie, naroża

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 4500 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>446 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>kościół</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>kościół</p>
<p>13. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p>		<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania nie budzi zastrzeżeń.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Inwentarz kościoła i plebanii z 1927 roku - Archiwum
Parafialne w Goźlicach

22. Bibliografia

- 1/Szydlowski T.- Ruiny Polski.Opis szkód wyrządzonych przez wojnę w dziedzinie zabytków sztuki na ziemiach Małopolski i Rusi Czerwonej 1919 r.
- 2/Szydlowski T.- Pomniki architektury epoki piastowskiej w województwie krańcowym i kieleckim, Kraków 1928
- 3/ Furmankiewiczówna K.- Portal romański w Goźlicach Kurier Literacko-Naukowy. z 1927 nr 28
- 4/ Jamroz I.S. - Kościół parafialny Wniebowzięcia NMP w Goźlicach. Sprawozdanie PAN, 49, 1948r nr 2
- 5/Świechowski Z. - Budownictwo romańskie w Polsce.Katalog Zabytków, Wrocław 1963 r
- 6/Wiśniewski J. - Dekanat sandomierski. Radom 1915r
- 7/ Kat.Zabytków Sztuki, pow.Sandomierz T.III, z.11

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- 1/ Widok kościoła z 1943 r, akwarela AP w Goźlicach.
- 2/ Widok kościoła z roku 1945, rysunek J.Jamroza w AP w Goźlicach

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Jan Maraśkiewicz 1986
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Jan Maraśkiewicz 1986
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia tologr. Agnieszka Maraśkiewicz 1986
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów BBiDZ Tarnobrzeg

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładki z tekstem, rysunkami i zdjęciami

1. Miejscowość GOŻLICE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kościół p.w. Najświętszej Marii Panny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
---------------------------	---	--

prostokątna w pionie, naroża prostokątne ścięte łukiem odcinkowym. Kruchta: elewacja frontowa jednoosiowa, zwieńczona trójkątnym szczytem, ogzysmowanym. Na osi drzwi prostokątne w profilowanym obramieniu, nad drzwiami gzyms okapowy. Elewacja pld z analogicznymi drzwiami na osi, pln z niewielkim prostokątnym okienkiem. Wszystkie na cokołach, zwieńczone profilowanym gzymsem, w elewacji frontowej mocniej rozbudowanym. Naroża z obu stron oprofilowane.

Nawa: elewacje pld i pln dwuosiowe, na drugiej osi kaplica pld. Naroża zachodnie opilastrowane. Ściana pld w części zach zach tynkowana w części, wsch odsłonięty watek kamienny. Ściana pln w części zach /do dużego okna/ otynkowana, pozostała dominująca część nawy z odsłoniętym wątkiem kamiennym. Ta część posiada dodatkowo trzy małe półkoliście zwieńczone okienka. Pierwszy nisko nad cokołem i przed kaplicą. Dwa pozostałe nad dachem kaplicy.

Kaplica pld: z oknem w ścianie pld półkolistym bez opaski. Pod oknem oraz na narożach skarpy. Gzyms wieńczący prosty, brak cokołu. Pozostałe boki kaplicy bez podziałów.

Kaplica pln: elewacje w całości tynkowane, bez cokołów i gzymsu wieńczącego. Na narożach skarpy w ścianie pln półkoliście zamknięte, prostokątne okno. W ścianie zach prostokątne drzwi. Prezbiterium: elewacja pld dwuokienna trzecie okno w zamknięciu prezbiterium. Rozstaw osi nieregularny. Między pierwszym a drugim oknem bryła magazynku, dalej skarpy. Pozostałe ściany bez podziałów, oskarpowane, wszystkie na cokole, zwieńczone profilowanym gzymsem. Partie dolne oraz skarpy odsłaniają watek kamienny, góra tynkowana.

Zakrystia: ściany tynkowane jednoosiowe, bez cokołu im gzymsu wieńczącego. Pod prostokątnym oknem ściany pln w półkolistej płycinie płaskorzeźbiona głowa dzika - herb Toporczyków, nieco dalej wiatrołap z drzwiami w ścianie wsch.

Wnętrze: dominuje prostokątna, wysoka nawa główna nakryta płaskim belkowym stropem, otwierająca się półkolistą arkadą łuku tęczowego na węższe i niższe prezbiterium. Analogicznymi arkadami, chociaż dużo niższymi łączy się z kaplicami. Do kruchty małe drzwi pod chórem muzycznym. Podobnie jak na elewacjach część ścian nawy jest tynkowana, część odsłania naturalny watek kamienny przede wszystkim wokół okien romańskich. Pomimo dwóch dużych w części zach/ i trzech niewielkich romańskich okienek w ścianie pln, nawa jest niedoświetlona. Strop belkowy, odkryty, belki stropu o sfazowanych narożach. Belki powały łączone ze sobą na "felc". Całość w ciemnobrązowym kolorze. Chór muzyczny zawieszony na podwójnej poprzecznej belce ze wspornikami połączonej z poprzecznymi tworzącymi w części środkowej trójboczne wysunięcie do przodu. Balustrada chóru pełna, z płycinami. Schody na chór przy ścianie pld. Dokoła nawy drewniane boazerie. Arkady do kaplic z opaską, wspartą o pseudofilar.

Prezbiterium: oświetlone trzema oknami os strony pld, z wejściem do zakrystii w środku ściany pln. Nakryte sklepieniem krzyżowo-żebrowym ze wzornikami w których herb Toporczyków. Ściany i sklepienia tynkowane i bielone, u dołu drewniane boazerie. Otwór drewniany ujęty barokowym portalem. Obramienie uszakowate, nad nim tablica inskrypcyjna i trójkątny naczółek. Na naczółku rzeźba anioła i kule na ostrosłupach /po bokach/. Posadzka prezbiterium w części zach wyższa od posadzki nawy o jeden stopień, w części wsch o trzy stopnie. Podobny układ z zakrystią. Kaplice - tynkowane, bez dekoracji, ściany i sklepienia bielone. Zakrystia pomieszczenie niskie i długie, oświetlone małymi okienkami, ściany i sklepienie tynkowane im bielone. W zach części zakrystii skarpa narożna nawy głównej.

Wkładkę założył: Jan Maraśkiewicz 1986 r.
(imię, nazwisko, data)

BBiDZ Tarnobrzeg

- Instalacje : elektryczna, odgromowa, osuszająca.

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość

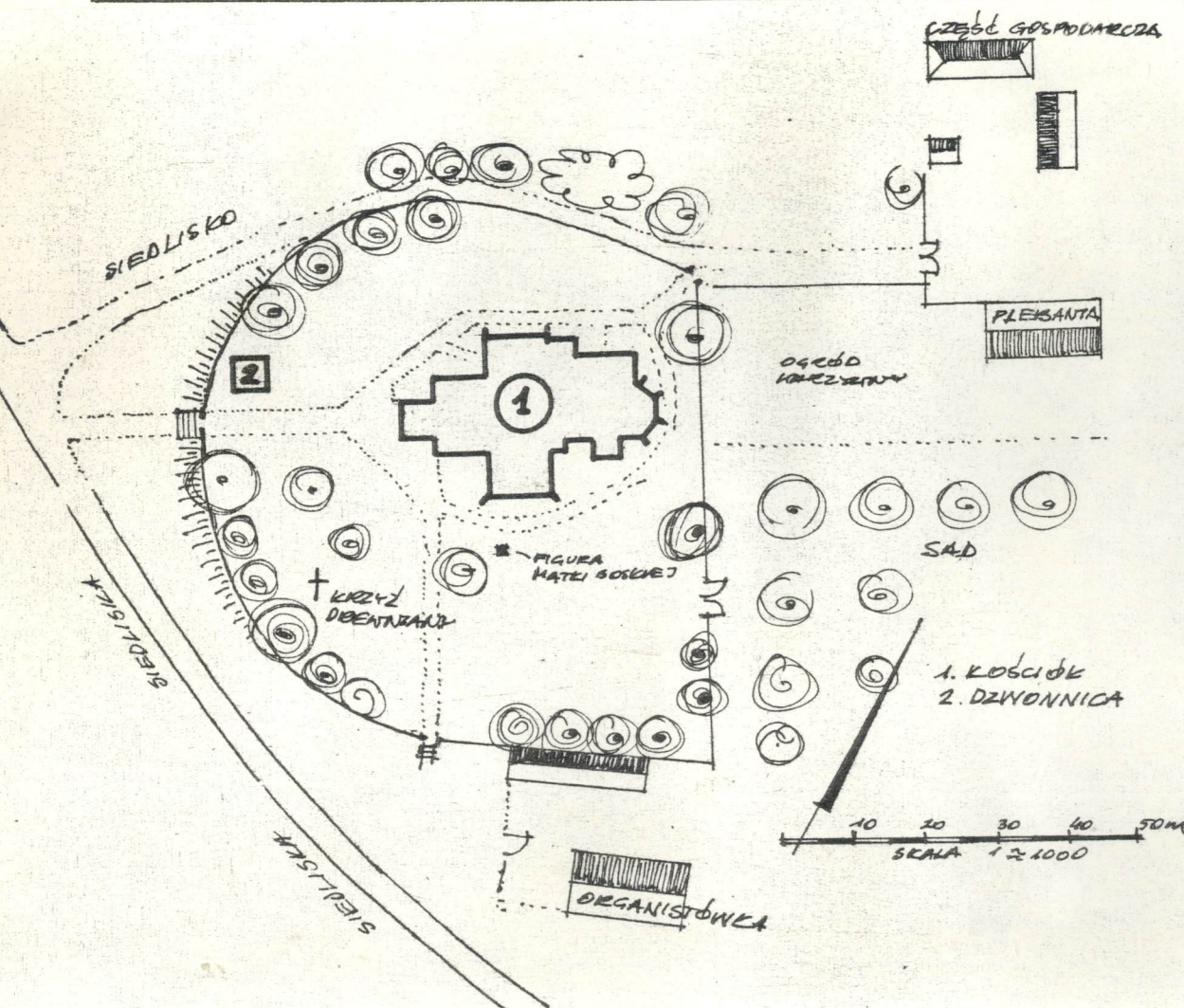
GOZLICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

kościół parafialny

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

rysunki, fotografie

Wkładkę założył: Jan Maraśkiewicz 1986 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BBiDZ Tarnobrzeg

1. Miejscowość

GOŹLICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

kościół parafialny

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie plany

